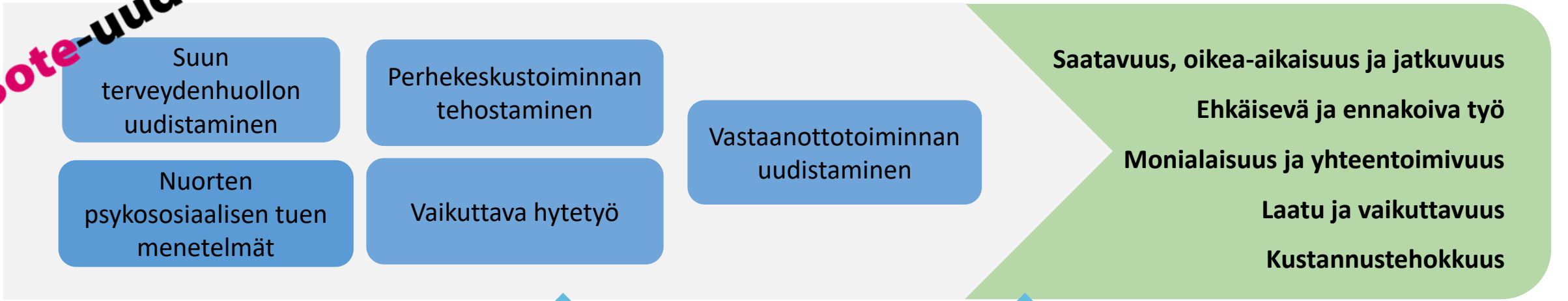

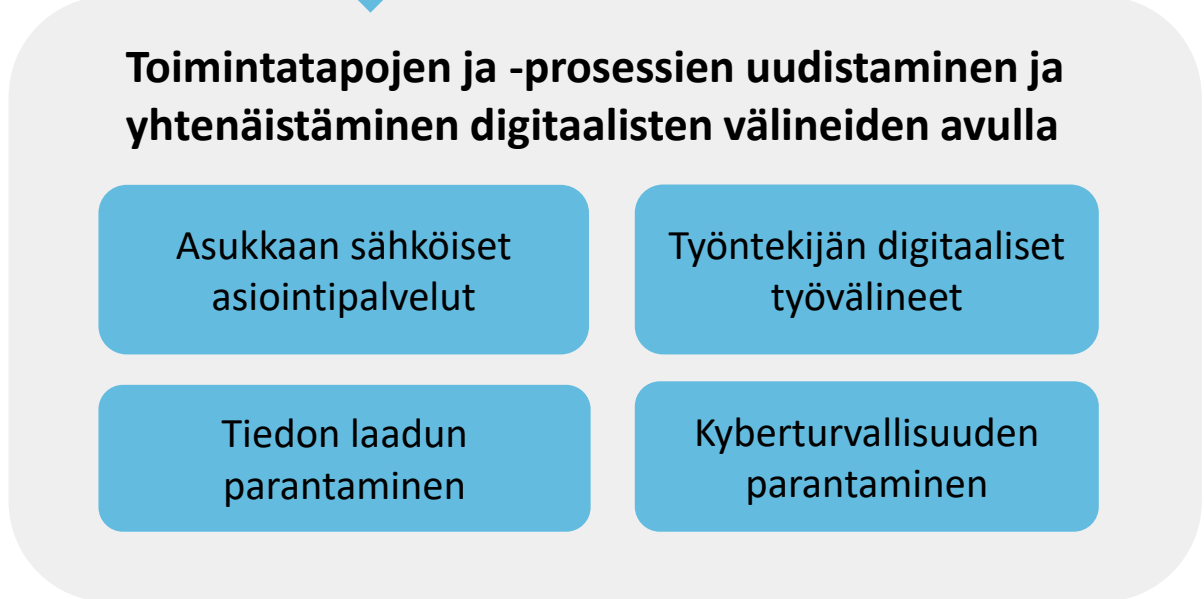
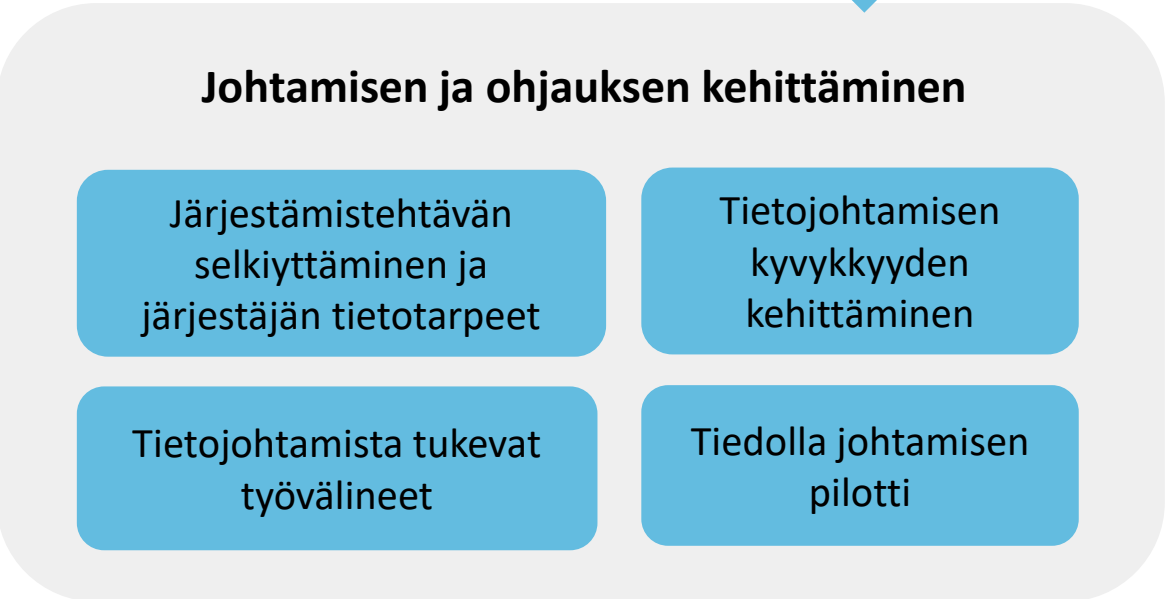
Sote-uudistus

Tulevaisuuden sote-keskuksen rakentaminen (HELLÄ)

Pelastuslaitos

Hankekoordinaatio ja -hallinto

Rakenneuudistus (KaRa)

OT-keskus

Tulevaisuuden sote-keskus –ohjelma

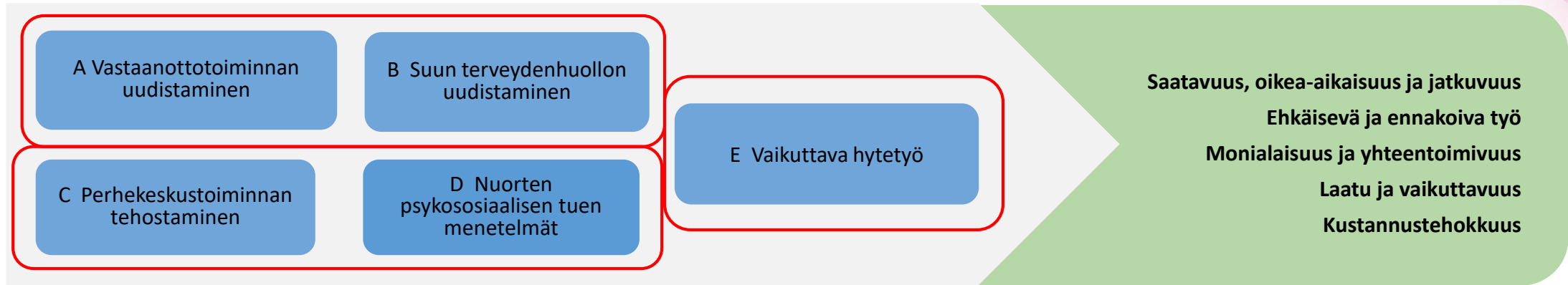
Tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus Kainuuseen – osa I

Helposti lähelläsi – HELLÄ

1.7.2020 – 31.12.2022

1 670 000 € (100 % STM)

Pirjo Kyyrönen
Projektipäällikkö

Saatavuus ≠
Saavutettavuus

A Moniammatillinen vastaanottotoiminta

- Palvelutarpeen ratkaisu alkaa heti - yksi ammattilainen huolehtii ratkaisun valmiiksi - moniammatillinen toiminta
- Korkean riskin asiakkaat: tunnistaminen - Terveys- ja hyvinvointisuunnitelma - coachaus
- Sähköinen asiointi ja etäpalvelut

B Joustava vastaanotto - Kerralla kuntoon -toimintamalli suun terveydenhuollossa

- Soitto, pvm ja tunnin aikaikkuna – tekstiviestillä tarkka aika
- Monta suun terveyteen liittyvää vaivaa hoidetaan samalla käynnillä

C Perhekeskustoiminnan tehostaminen, lasten, nuorten ja perheiden palvelut

- 1) Moniammatillinen neuvolatiimi: lapsen, nuoren ja perheen monialainen varhaisen tuen, hoidon ja kuntoutuksen toimintamalli
- 2) Sivi-sote –yhteistyö, vastuutyöntekijämalli
- 3) Lähisuhdeväkivaltatyö: menetelmät, ohjeet, osaaminen, ohjaus, näkyvyys, viestintä
- 4) Neuvokas perhe –toimintamallin laajentaminen, vaikuttavuuden parantaminen

D. Nuorten psykososiaaliset palvelut

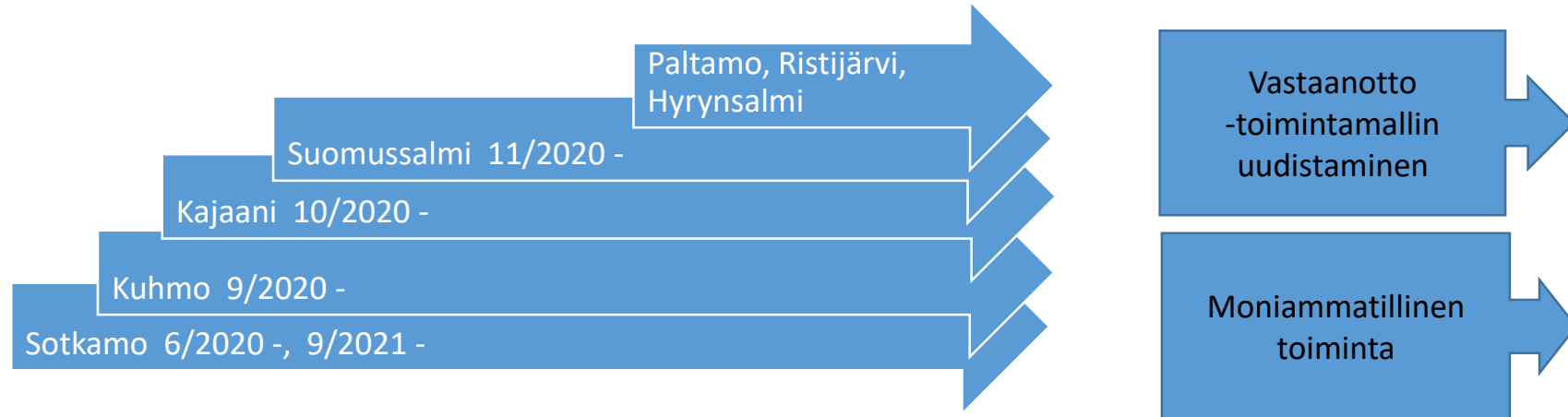
- IPC- ja CoolKids -menetelmien käyttöönotto, alueellinen yhteistyö OYS-erva -tasolla

E. Hyte-työn vaikuttavuuden parantuminen

- Vaikuttavampi kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin edistämisen toimintamalli: HyVo -toimintamallin uudistaminen, vaikuttavuuden mittaaminen, tiedolla johtaminen, osaamisen vahvistaminen

A Vastaanottotoiminnan uudistaminen

Muistutuksena

- Omasote ja takaisinsoittojärjestelmä olleet käytössä ennen HELLÄ-hanketta
  - HELLÄ: Omasote –mahdollisuuksien tehokkaampi hyödyntäminen
- Jonot jo ennen HELLÄ-hanketta

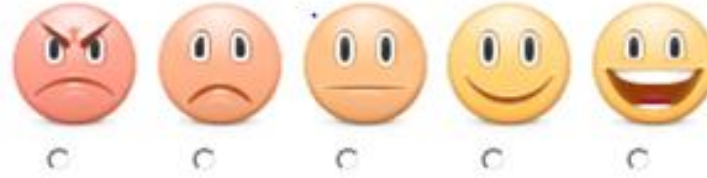
Mahdollisia riskejä:

- Ottaantuminen
- Sitoutuminen
- Yhteinen ymmärrys? → hajaannus

→ Asioita menee aiheettomasti uuden toimintamallin ja HELLÄ-hankkeen piikkiin

Kysely 8.10.2021: henkilöstö + esimiehet

Vastausprosentti 33,0 % (35/106)	Tyytymätön/ erittäin tyytymätön	Ei tyytyväinen eikä tyytymätön	Tyytyväinen/ erittäin tyytyväinen
Palvelut ovat helposti asiakkaan saatavilla	28,6	28,6	42,9
Palveluprosessit ovat asiakkaan kannalta sujuvia	28,6	34,3	37,1
Asiakas saa avun oikea-aikaisesti	28,6	28,6	42,9
Etäpalvelut ja sähköinen asiointi ovat ensisijainen palvelumuoto	37,1	25,7	37,1
Asiakkaan hoito on ennakoivaa ja ennaltaehkäisevää (kansansairauksia ja hyvinvointiriskejä vähennetään)	34,3	31,4	34,3
Toiminta terveysasemalla on kustannustehokasta	25,7	40,0	34,3
Asiakastyytyväisyys on lisääntynyt	25,7	62,9	11,4
Henkilöstön oman työn hallinta on lisääntynyt	40,0	28,6	31,4
Henkilöstön osaaminen on vahvistunut	57,1	22,9	20,0
Henkilöstö kokee työn mielekkäänä ja tuloksellisena	51,4	31,4	17,1
Henkilöstön työhyvinvointi on lisääntynyt	68,6	20,0	11,4

Vertailuna Mitä kuuluu? 2019 -tulokset

Työ on hallittavissa	32,2 %
Kokee työpaineita	50,4 %
Työ on palkitsevaa	26,8 %
Työyhteisön yhteistyö on toimivaa	65,3 %
Kokee usein työn imua	70,2 %

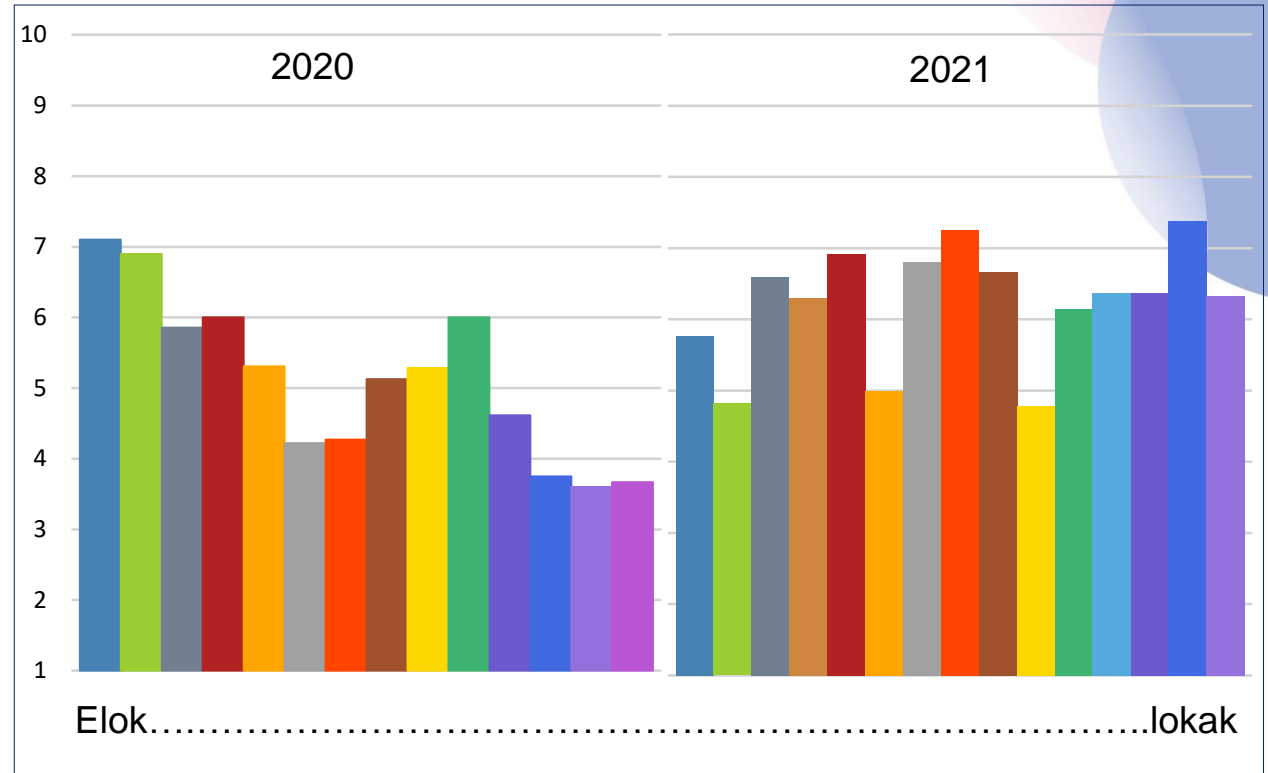
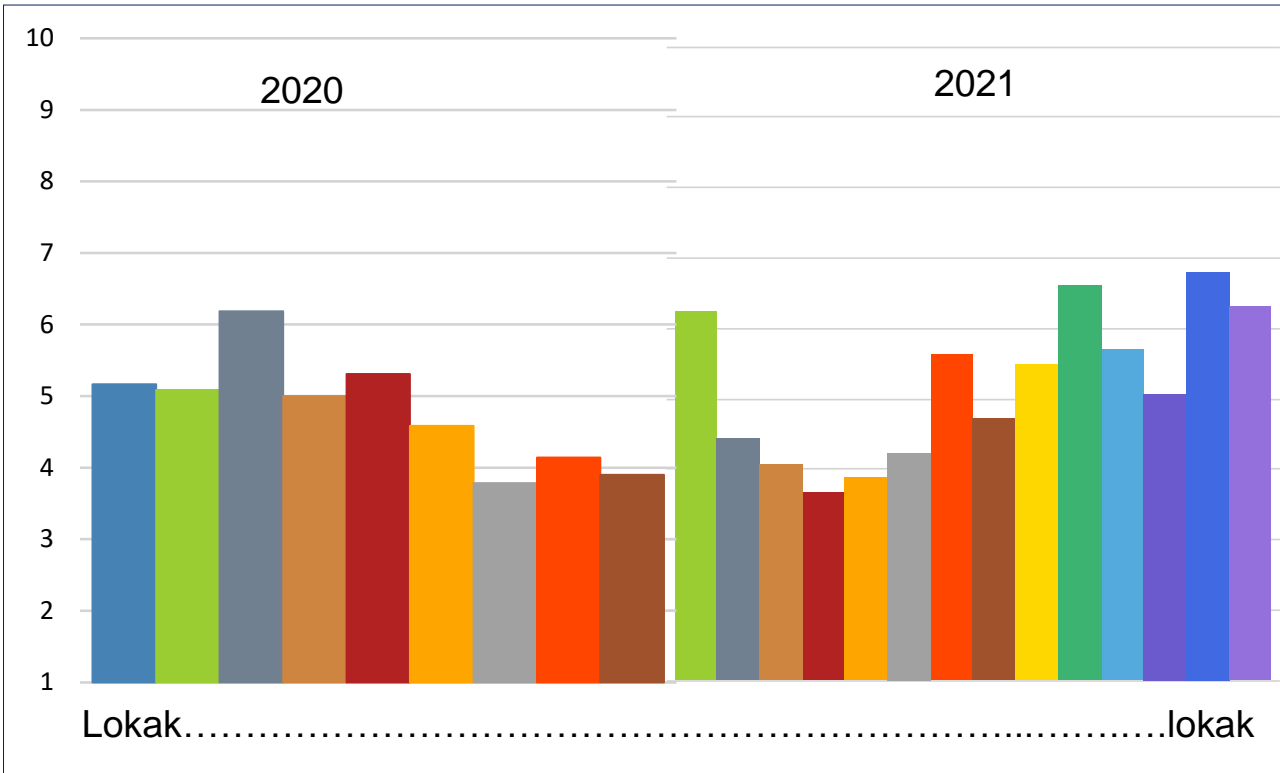
- Avoin palaute 18 vastaajaa
- Positiivinen palaute kohdentuu: omahoitajuus, ryhmätila, toiminnan linjakkuus, hoidon jatkuvuus
- Negatiivinen palaute: hoitoon pääseminen, puhelin-/sähköinen asiointi, toiminnan sekavuus, akuuttihoito kärsii, tuen puute
- Savoia –mainintoja 0

Työhyvinvointi – jatkuva kysely
Koetko työsi merkitykselliseksi ja tuletko mielelläsi töihin?
 1 En tule mielelläni töihin - 10 Tulen mielelläni töihin

Suomussalmi, vastaajia 7-16 / 19

Kuhmo, vastaajia 4-13 / 16

- Syksy 2021: työkuorma, kiire (esim. sairauspoissaolotilanteissa), sisäilma vs. tiimityö, työnhallinta
- Syksy 2021: Savoia mainintoja 0

Mitä henkilöstöreaktioiden taustalla on?

- Toiminnan läpinäkyvyys → työkuorma
  - Päivittäiset asiakaskontaktit/työntekijä
  - ”Kopit”, eli yhteyshenkilöksi (vastuuhoitaja/-lääkäri) ryhtyminen
  - Terveys- ja hoitosuunnitelmien määrä
  - Aloitetut couchaukset
  - Kirjaaminen: velvoittavaa, systemaattista
- Asiakasvirtamestariksi ryhtyminen → yhteinen vastuu, tiimin itseohjautuvuus
- Työyhteisöissä jo ennen HELLÄ-hanketta pinnan alla kytenneet paineet, nousevat nyt pintaan
- Työyhteisössä vallinnut toimintakulttuuri, johtamisen rakenteet/kulttuuri
- Savoia/HELLÄ/sote – yhteistyön yhteensovittaminen
  - Yhteinen kieli?
  - Toimintakulttuurierot (mm. palaverikäytännöt → valmistellut kokoukset)
  - Vierituki vs. henkilökohtaiset ominaisuudet (omaksumiskyky/-halukkuus, herkkyys, henkilökohtainen tila)

Ottautuminen? → Jumittuminen

Sote-uudistus

Henkilöstön ohjaus, tuki ja osallisuus muutoksessa

- Valmennukset ja vierituki terveystasemittain ja henkilöittäin (ollut massiivista, vähenee asteittain)
- Yksikkövetoiset aamu- ja viikkokokoukset, tavoite: asiakasvirtamestari vetää, esimies tukee
- Työhyvinvointikyselyt: säännölliset + tarpeen mukaisesti
- Keskustelutilaisuuksia tarpeen mukaan, mukana tarvittaessa mm. Työterveyshuolto, työsuojeluvaltuutettu
- Savoan tuki terveystasemittain asiakasvirtamestareille (Dailyt) 1-3 / vk (vähenee asteittain)
- Savoan, hankkeen, esimiesten ja asiakasvirtamestareiden suunnittelupalaverit terveystasemittain esimiehille, 1-2 / vk
- Esimiespalaverit 1 / vk
- Valmisteluryhmä 1 / vk
- Projektiryhmä 1 / kk
- Seurantapalaveri 1 / kk
- HELLÄ-KaRa -ohjausryhmä 4 / v

Etäpalvelut: Omasote + puhelin

Etäpalvelujen osuus terveystasemittain: elo-marraskuu, viikot 32-45

	Etä-%	
	PPT-tiimi	Episoditiimi
Sotkamo	84-94 %	40-72 %
Kuhmo	44-69 %	44-62 %
Suomussalmi	55-82 %	21-43 %
Kajaani	28-93 %	25-79 %

- Milloin uudistaminen aloitettu
- Etäpalveluun ottaantuminen ja omaksuminen
- Työhistoria → aloittelijoita, konkareita
- Asiakaskunta ja asiakkaiden yksilölliset tarpeet

Jokainen ammattilainen päättää asiakaskohtaisesti, hoituuko etänä vai läsnävastaanottona.

Vaihtoehdot?

Vaihtoehtoiset toimintamallit/-tavat?
Lisää rahaa toimintaan?

Asiantuntijapalvelu Savoa Partners Oy

- Pitkän linjan mm. th-ammattilaisia
- Ulkopuolinen apu välttämätön
  - Muutoksen laajuus, hlöresurssit
  - Ulkopuolisen havainnointikyky
  - Riippumattomuus

Yhteen hiileen puhaltaminen

- Tunnistetaan, tunnustetaan, suhteutetaan, korjataan
    - Toimintamalli: mikä toimii/mikä ei, miksi?
    - Henkilöstö: kriitikot/kannattajat, jaksaminen, miksi?
  - Uuden ymmärtäminen ja opettelu yhdessä; vie aikaa
  - Tuki, kannustus, rohkaisu henkilöstölle ja asiakkaille
- ⇒ Kyvykäs, oikein mitoitettu, kainuulainen toimintamalli

Hajaannus

B Suun terveydenhuollon uudistaminen

2021: Helmikuu .....Lokakuu

Joustava vastaanotto - Kerralla kuntoon Teppanan hammashoitola, Kajaani – pilotointi:

ti-to

Tavoite: 6 + 1 hammaslääkäri-hoitaja -paria + 1 suuhygienisti / pv

Koululaispäiviä 8-luokkalaisille, jolloin hoidetaan noin 60 koululaista/pv

Lohkeamapäiviä

Asiakaspalautekyselyt

Henkilöstön palautteet toiminnasta viikoittain (ei kesällä) + viikkopalaverit

- Kerralla kuntoon 52 % asiakkaista
- Palaute asiakkailta (yht. 19 kpl): hyvin tyytyväisiä sekä toimintamalliin että asiakaspalveluun ja hoidon laatuun
- Palaute työntekijöiltä (jatkuva kysely): vaatii toimiakseen kehittämistä (resurssit, kirjaaminen, soveltuva asiakassegmentti jne.)
- Tehokas tapa tuottaa suun terveydenhuollon palveluita
- Potilasjonoja muodostuu edelleen → purkamista varten tehty suunnitelmaa vuodelle 2022
- Pilotti päättynyt lokakuun lopussa → vaatii edelleen kehittämistä → tehty suunnitelmaa ja päätös jatkamisesta jälleen maaliskuussa 2022

C Perhekeskustoiminnan tehostaminen

Moniammatillinen neuvolatiimi

- Käytetään nimeä **Varhaisen tuen tiimi**
- Pilotointi Kajaanissa alkanut
  - mukana useita toimijoita, yhteinen kalenterivaraus joka toinen viikko
  - ei tiimin tapaamisia 1. kuukauden aikana

Sivi-sote -yhteistyö

- **Strateginen** tahtotila ja [tavoitteet](#) asetettu
- **Tietämys** eri ammattilaisten ydintehtävistä ja tavoista tukea perheitä lisääntynyt
- Valmistelussa **Vastuuyöntekijä/Varhaisen tuen tiimimalli** sovellettuna peruskouluikäisiin: mukaan lastensuojelu + 2. asteen opetus

Perhekeskustoiminnan kehittäminen

Lähisuhdeväkivaltatyö

- Kehittämislupa **Avainhenkilömallille**: Hyvinvointipalvelut, Ikäihmisten palvelut, TESA
- **Osaamisen vahvistaminen**: asiantuntijapuheenvuoroin, koulutuksin
- Some-**viestintä**kampanja
- Lähisuhdeväkivaltatyö**opas**, digiversio

Neuvokas perhe –toimintamalli

- Toteutunut: **koulutukset** (Neuvokas perhe, Päihdetyö)
- Valmistelussa: **laajentaminen** (sisältö + käyttäjät), vaikuttavuuden **arviointi**, **elintapaohjauksen yhdyshenkilöverkosto**
- Sovittu: **pilotointi (Paltamo)**, **koulutukset**
- Suunnittelu: **näkyvyys**, **tapahtuma(t)**

Sivi-sote -yhteistyön strategia-ryhmä ja projektiryhmä täyttävät **LAPE**-ryhmän tehtävää ja työstävät sille kuuluvia asioita.

Riskinä:

- **Perehtyminen**
    - Aineistoihin
    - Ennakkotehtäviin
  - **Osallistuminen/sitoutuminen**
    - Työryhmiin
    - Koulutuksiin
    - Pilotointiin
- Työmenetelmiin

(Aika, määräaikaistyöntekijät)

Kehittämisessä mukana mm. sivistystoimi, poliisi, Kainuun kriisikeskus, rikosuhripäivystys, Kajaanin srk, Sydänliitto, MLL, Ehyt ry, Nuori mieli ry, Kainuun Liikunta, KAMK

Väkivaltatilastoa 2019 → 2021

Kainuu	4.-5. lk tytöt	4.-5. lk pojat	8.-9. lk tytöt	8.-9. lk pojat
Kokenut vanhempien tai muiden huoltapitävien aikuisten henkistä väkivaltaa vuoden aikana, %	18,7 → 29,3	18,7 → 22,3	34,9 → 40,7	15,0 → 17,4
Kokenut vanhempien tai muiden huoltapitävien aikuisten fyysistä väkivaltaa vuoden aikana, %	11,1 → 14,6	17,1 → 15,7	14,5 → 14,4	6,5 → 8,0

Lähde: Sotkanet

D Nuorten psykososiaalisen tuen menetelmät

Syksy 2020

IPT –koulutus
- 1 psykologi
- 3 sairaanhoitajaa
Yht. 4

Kevät 2021

IPC -koulutus
- 6 kuraattoria perusopetus, lukio
- 2 koulupsykologia
- 1 nuorisopsykologi
- 1 perheneuvola
- 4 psykiatrisia sh
- 2 terveydenhoitajaa
Yht. 16

Syksy 2021

IPC –menetelmäohjaajakoulutus
- **1 (2)** IPT-koulutettu
IPC -koulutus **2. aalto**
- 2 kuraattoria perusopetus, lukio
- 2 nuorisopsykologi
- 1 psykiatrisia sh
- 3 terveydenhoitajaa
Yht. 8 (15)

Kevät 2022

CK-koulutus
- 1 kuraattori, KAO
- 1 koulupsykologi
Yht. 2
IPC-koulutus 6.-7.2.2022 alk.
- Tulossa hajapaikkoja **x** kpl

- Läpivietyjä IPT-/IPC-ohjauksia n. 40 kpl
- IPT- ja IPC- koulutettuja ammattilaisia Kainuussa 15.11.2021 yhteensä $4 + 16 + 2 = 22$
- Kyselyt työntekijöille, kysely asiakkaille 9/2021 alkaen
- IPT: terapiamenetelmä masennuksen hoitoon erikoissairaanhoidossa
- IPC: ohjausmenetelmä masennuksen hoitoon perustasolla
- CK (Cool Kids): ahdistuksen hallinnan hoito-ohjelma
- Kohderyhmänä 13-18 -vuotiaat nuoret

Riskinä:

- Koulutuksiin osallistujien saaminen ja sitoutuminen
- Juurtuminen: aikaa käyttää IPC:tä työssään

E Vaikuttava hytetyö

	2021			2022			
	6-8	9-10	11-12	1-2	3-4	5-6	7-8
Työpajat							
1. Hyte-toimijoita	3.6. kunta-, sote-, järjestö- ja oppilaitostoimijoita						
2. Ikäihmisiä, +70 v	21.9. kaikissa kunnissa koronarajoituksin, Teams						
3. Edelliset yhdessä							
+70 v hyvinvointi -ryhmätoiminnan pilotointi							
Valmistelu	-----						
Toteutus		28.9.	-----	Hyrnsalmi ja Kajaani			
Arviointi			-----	-----	---		
Vaikuttavuusindikaattorit/KaRa		--	--				
Koulutukset (tiedolla johtaminen)	-----						
Raportti: Tilannekuva	-	-	-	-	-	-	-

Haasteet/riskit:

- Kuka vastaa soten omana toimintana HyVo-toiminnasta
- Kuntalaisten tavoittaminen
- Kuntalaisten osallistuminen
- Yhteistyö

- **Ikäihmisten (+ 70 v) työpaja 21.9.2021** yhteistyönä: sote, Itä-Suomen yliopisto, kunnat, järjestöt, KAMK
  - Millaisia hyvinvointia tukevia tai estäviä asioita Sinun arjessasi on? Miten hyvinvointiasi voisi tukea ja ylläpitää?
  - 70 osallistujaa eri puolilta Kainuuta
  - Onnistunut
  - Keskusteluissa korostuivat arkeen ja asumiseen, palveluihin sekä terveyteen, hyvinvointiin ja toimintakykyyn liittyvät asiat.
- **Ryhmämuotoisen palveluohjauksen pilotointi (Hyvinvointi -ryhmät)** yhteistyönä: sote, Itä-Suomen yliopisto, kunnat, järjestöt, KAMK
  - Kajaani 16 osallistujaa, Hyrnsalmi 6
  - 5 ryhmätapaamista 2-3 viikon välein 2-3 h kerrallaan tapaamisten sisällöistä riippuen

Budjetti, tilanne 31.10.2021

Menot	Suunniteltu	Toteutunut	Suunniteltu	Toteutunut	Suunniteltu	Toteutunut	Suunniteltu	Jäljellä
	2020	2020	2021	2021	2022	2022	2020-2022	
Henkilöstömenot, joista	132 731	99 153	332 670	238 341	220 500	0	685 901	348 407
Projektiin palkattu henkilöstö	82 931	53 886	297 170	209 541	198 570		578 671	315 244
Työpanoksen siirto	49 800	45 267	35 500	28 800	21 930		107 230	33 163
								0
Palvelujen ostot yhteensä, josta	212 170	152 449	486 560	315 960	241 200	0	939 930	471 521
Asiantuntijapalvelut	203 170	151 037	459 060	307 907	222 450		884 680	425 737
Matkustus- ja majoituskustannukset	6 000	189	18 000	244	13 500		37 500	37 067
Koulutuspalvelut	2 000	0	6 000	3 176	2 000		10 000	6 824
Muut palvelujen ostot	1 000	1 223	3 500	4 633	3 250		7 750	1 893
								0
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	1 400	2 187	5 400	816	2 200		9 000	5 997
								0
Vuokrat	5 000	2 051	15 000	7 200	11 300		31 300	22 049
Investointimenot yhteensä, josta	4 000	0	1 000	0	0	0	5 000	5 000
Aineettomat hyödykkeet	0							0
Koneet ja kalusto	4 000	0	1 000	0	0			0
Muut investointimenot	0							0
Menot yhteensä = kokonaiskustannukset	355 301	255 840	840 630	562 317	475 200	0	1 671 131	852 974
LAPE muutosohjelman osuus menoista	47 690	18 201	195 700	109 686	118 550		361 940	234 052
Haettava valtionavustus	355 301	255 840	840 630	562 317	475 200	0	1 671 131	852 974

- Laskelmasta puuttuvat PPSHP/NMOK:n v. 2020 ja 1-6/2021 kohdistuvat laskuttamattomat erät yht. n. 12 059 €
- UEF/Vaikuttavuudentalon 1. erä tulee maksuun 12/2021
- Toteutettuja koulutuksia laskuttamatta

Oma-arviointiraportti

Innokylä 15.11.2021: <https://innokyla.fi/fi/kokonaisuus/kainuu-tulevaisuuden-sote-keskus>